

Міністерство освіти і науки України
Сумська обласна рада
Комунальний заклад
Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
(МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
073 МЕНЕДЖМЕНТ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Суми – 2024

*Рекомендовано до друку та практичного використання вченою радою
Комунального закладу Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
(протокол № 10 від 28.06.2024 р.)*

Укладачі:

Г.Л. Єфремова – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти;

С.М. Луценко – кандидат наук з державного управління, доцент, декан факультету підвищення кваліфікації та перепідготовки Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Рецензенти:

С.М. Грицай – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти;

О.П. Беляєва – кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри права та публічного управління НН інституту історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування» / Укладачі: Г.Л. Єфремова, С.М. Луценко. Суми. НВВ КЗ СОШПО, 2024. 52 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування». У методичних рекомендаціях розглянуто основні вимоги до виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня. Особливу увагу приділено визначенню категоріального апарату магістерського дослідження, вимогам до порядку викладання матеріалу та його структурним елементам, правилам оформлення, порядку захисту. У додатках розміщені приклади оформлення структурних елементів кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Матеріал методичних рекомендацій призначений для наукових керівників та рецензентів, студентів денної та заочної форм навчання, членів екзаменаційних комісій із захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт освітнього ступеня «Магістр».

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Загальні положення	7
РОЗДІЛ 2. Порядок підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи	9
2.1. Вимоги до тематики та порядку підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи.....	9
2.2. Вимоги до змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи	12
РОЗДІЛ 3. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної (магістерської) роботи	19
3.1. Підготовка до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи.....	19
3.2. Порядок перевірки кваліфікаційної (магістерської) роботи на наявність плагіату	20
3.3. Процедура захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи	23
РОЗДІЛ 4. Вимоги до оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи	28
4.1. Вимоги до порядку викладення матеріалу кваліфікаційної (магістерської) роботи.....	28
4.2. Вимоги до структурних елементів кваліфікаційної (магістерської) роботи.....	29
ДОДАТКИ	31

ВСТУП

Методичні рекомендації висвітлюють основні вимоги до виконання, порядку підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування».

Спеціальність 073 Менеджмент орієнтована на підготовку висококваліфікованих фахівців для органів державного управління, закладів вищої освіти, дослідницьких, аналітичних та експертних центрів, державних та приватних бізнес-структур, які можуть працювати на різних посадах організаційно-управлінського та фінансово-економічного профілю; виконувати трудові обов'язки на державній службі (розробка та експертиза ключових документів у сфері соціально-економічної політики загальнодержавного, регіонального та місцевого рівнів); практикувати освітню та наукову діяльність у закладах вищої освіти та дослідницьких центрах (здійснюючи складні економічні дослідження і наукові проекти, розробляючи соціально-економічні прогнози, займаючись викладанням навчальних курсів).

Компетенції, що формуються у результаті навчання за освітньо-професійною програмою «Менеджмент і адміністрування»:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;
- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

- здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;
- здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність до управління організацією та її розвитком.

У методичних рекомендаціях особливу увагу приділено визначенню категоріального апарату магістерського дослідження, вимогам до порядку викладання матеріалу та його структурним елементам, правилам оформлення, порядку захисту; розміщено приклади оформлення структурних елементів кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Магістр – це освітній ступінь фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра здобув поглиблені спеціальні уміння та знання інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі (Управління та адміністрування).

Магістр повинен мати широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіти методологією наукової творчості, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації, бути спроможним до творчої науково-дослідної діяльності.

Магістерська освітньо-професійна програма охоплює дві приблизно однакові за обсягом складові – освітньо-професійну та освітньо-наукову. Зміст освітньо-наукової роботи магістра визначається індивідуальним планом.

Кваліфікаційна (магістерська) робота – це вид атестаційної роботи здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти, призначеної для об'єктивного контролю рівня сформованості компетентностей дослідницького та інноваційного характеру, пов'язаних із застосуванням та продукуванням нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі знань (Управління та адміністрування).

Кваліфікаційна (магістерська) робота є результатом самостійно виконаного дослідження певного об'єкта (проблеми, системи, процесу, технології, явища тощо), його характеристик, властивостей. Головною метою і змістом кваліфікаційної (магістерської) роботи є наукові дослідження з новітніх питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки.

У кваліфікаційній (магістерській) роботі на основі виконаних її автором досліджень та використаних джерел необхідно логічно й системно викласти розв'язання теоретичної проблеми або прикладного завдання з практичним використанням, що має відповідне значення для окремої галузі знань; висвітлити сучасні наукові розробки, що мають відповідне значення для розв'язання конкретних (практичних) завдань тощо.

Інформаційною базою для кваліфікаційної (магістерської) роботи є законодавчі та нормативні акти, наукові праці вітчизняних і закордонних учених, інформаційні повідомлення засобів масової інформації та мережі

Internet, аналітична інформація (звітні довідки) державних служб, звітність установ, організацій тощо.

Конкретні завдання кваліфікаційної (магістерської) роботи залежать від її практичної чи науково-дослідної орієнтації та об'єкта дослідження. При цьому слід дотримуватись практичної орієнтації, що втілюється у пошуку та обґрунтуванні найбільш ефективних методів та інструментів професійної діяльності установи (підприємства, фірми, об'єднання, організації) а також у моделюванні, аналізі та прогнозуванні стану середовища їх функціонування.

При виконанні та захисті кваліфікаційної (магістерської) роботи слід показати сукупність результатів і напрацювань, що характеризують автора як пошукувача освітнього ступеня «магістр», його особистий внесок у розробку теми. Рішення, запропоновані автором, за формою і змістом повинні бути чітко викладені, аргументовані й співвіднесені з раніше відомими науково-практичними розробками дослідників. За результатами проведеного дослідження у кваліфікаційній (магістерській) роботі обов'язково мають бути висвітлені конкретні теоретичні та практичні пропозиції (рекомендації), що містять елементи наукової новизни.

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна (магістерська) робота є важливим підсумком магістерської підготовки, у зв'язку з чим зміст роботи та рівень її захисту враховуються як один з основних критеріїв для оцінки якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми.

Кваліфікаційна (магістерська) робота базується на теоретичних знаннях і практичних навичках, отриманих студентом протягом усього терміну навчання та самостійної науково-дослідної роботи, пов'язаної з розробкою конкретних теоретичних і науково-дослідних задач прикладного характеру, що визначаються специфікою галузі знань вищої освіти (Управління та адміністрування). Саме тому необхідно обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичено теоретичні матеріали або окремі результати.

Кваліфікаційна (магістерська) робота є самостійним дослідженням, виконаним під керівництвом наукового керівника (для робіт, виконуваних на стику напрямів, залучаються наукові консультанти).

Кваліфікаційна (магістерська) робота передбачає використання магістрантом інноваційних теоретичних і практичних знань та умінь їх застосування при вирішенні конкретних наукових і практичних завдань. Вона повинна відповідати актуальним завданням сьогодення у розвитку науки та практики, поглиблювати дослідження закономірностей природи і суспільства.

До кваліфікаційної (магістерської) роботи ставляться наступні вимоги:

- актуальність теми, відповідність її сучасному стану певної галузі науки, перспективам розвитку та практичним завданням відповідної сфери діяльності;
- характеристика наукового апарату дослідження;
- аналіз спеціальної літератури, монографічних і періодичних видань з теми наукової роботи;
- вивчення та характеристика досліджуваної проблеми в історичному розвитку, на сучасному етапі, досвіду роботи у відповідній галузі (Управління та адміністрування);
- узагальнення результатів, обґрунтування їх, висновки та практичні рекомендації.

Кваліфікаційна (магістерська) робота має бути науковою працею, що сприятиме розв'язанню актуальних педагогічних та управлінських проблем. У роботі необхідно представити відомості щодо практичного застосування одержаних результатів дослідження. Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна розкрити вміння магістранта стисло, аргументовано та логічно викладати науково-дослідний матеріал.

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується державною мовою, але до підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи іноземною мовою (англійською мовою, як міжнародною мовою спілкування) допускаються студенти на підставі їх особистої заяви (на ім'я ректора Інституту), яка погоджується завідувачем випускової кафедри та деканом факультету.

У кваліфікаційній (магістерській) роботі, виконаній іноземною мовою, такі структурні елементи роботи як: титульний лист, зміст, вступ та висновки дублюються українською мовою.

Доповідь та захист кваліфікаційної (магістерської) роботи, виконаної іноземною мовою, за погодженням з головою ЕК, може бути виголошена як українською мовою, так і іноземною мовою (за умови наявності перекладача). Відповіді на запитання членів комісії здійснюються або українською мовою, або іноземною мовою (за умови наявності перекладача).

Кваліфікаційна (магістерська) робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» подається на захист у друкованому вигляді.

РОЗДІЛ 2

ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

2.1. Вимоги до тематики та порядку підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи

Підготовка та захист кваліфікаційної (магістерської) роботи – це завершальна стадія процесу навчання, що дає право на здобуття освітнього ступеня – магістр. Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна бути самостійною роботою, в якій на основі виконаних магістрантом досліджень сформульовано та обґрунтовано певні наукові положення, сукупність яких можна кваліфікувати як нову ідею або теоретико-прикладне обґрунтування проблеми, що має суттєве педагогічне (освітнє), управлінське, соціальне, економічне, правове чи інше значення.

Виконання роботи повинно підтвердити спроможність магістранта генерувати і обґрунтовувати нові наукові й практичні ідеї, розраховані на близьку або далеку перспективу, самостійно проводити дослідження. У сучасних умовах фахівець не може обходитися лише тими знаннями, які він одержав у закладі освіти, він має постійно поповнювати їх шляхом самостійної роботи. Тому дуже важливо, щоб студент-магістрант не лише одержав певну кількість знань відповідно до програми навчання, але й виробив у себе розуміння необхідності безупинної самостійної роботи з поглиблення й удосконалення отриманих знань, одержав науково-дослідні навички, оволодів прийомами й методами вирішення практичних завдань, умів правильно орієнтуватися у зростаючому потоці наукової та суспільної інформації.

Успішне виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи багато в чому залежить від ступеня усвідомлення студентом основних вимог до роботи, які стосуються, насамперед, теоретичного рівня роботи, її змісту, структури, обсягу й якості оформлення матеріалу. У свою чергу, кваліфікаційну (магістерську) роботу виконують у такій послідовності:

- обирають тему;
- з'ясовують об'єкт, наукову проблему та предмет дослідження;
- визначають мету й завдання;
- виявляють, відбирають і вивчають літературу з досліджуваної теми (проблеми) дослідження;
- складають попередній план дослідження;
- викладають основний зміст та застосовувані методики;
- формулюють висновки й рекомендації;
- оформляють список використаних джерел, додатки;
- здійснюють літературне редагування й технічне оформлення.

Магістр при підготовці кваліфікаційної (магістерської) роботи повинен проявити вміння використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання й навички для розв'язання певної проблеми освіти чи менеджменту; аналізу наукових спеціальних джерел; узагальнення матеріалів та застосування

сучасних методик наукових досліджень при розв'язанні певної проблеми; обґрунтування використання вітчизняного та міжнародного досвіду, статистичного та графічного матеріалу; самостійного прийняття оптимальних рішень з проблем освіти та управління в сучасних умовах; моделювання та прогнозування поведінки складних економічних систем; розробки алгоритмів і програм для вирішення прикладних завдань тощо.

У кваліфікаційних (магістерських) роботах студентів об'єктом дослідження можуть бути різнопланові об'єкти і системи різних рівнів, соціально-педагогічні (психологічні) аспекти функціонування систем освіти та управління.

Вибір та затвердження теми кваліфікаційної (магістерської) роботи. Тематика магістерської роботи є досить різноманітною. Вона охоплює широке коло питань, що надає магістрам можливість вибору завдань, пов'язаних з їх індивідуальними науковими уподобаннями та інтересами. При цьому потрібно вважати природною і доцільною існуючу практику, коли тематика більшості робіт відповідає напрямам наукових досліджень випускової кафедри. Це впливає на високий рівень робіт, кваліфіковане керівництво, забезпеченість необхідним інструментарієм досліджень.

Типова тематика кваліфікаційних (магістерських) робіт розробляється, поновлюється кожного навчального року за напрямками досліджень і затверджується випусковою кафедрою у поточному навчальному році. Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна відповідати освітній програмі спеціальності і може бути запропонована студентам-магістрантам, які працюють над актуальними проблемами в рамках запланованих наукових досліджень. При виборі теми доцільно враховувати схильність магістранта до певного роду діяльності, а сама тема має викликати теоретичний інтерес, бути здійсненою протягом відведеного часу та носити суспільно корисний характер. Тематика кваліфікаційних (магістерських) робіт має бути затверджена рішенням засідання випускової кафедри.

Орієнтовний перелік тематики кваліфікаційних (магістерських) робіт для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування» представлений у Додатку И.

Обирають тему кваліфікаційної (магістерської) роботи за такими основними критеріями:

- актуальність;
- наявність теоретичної та практичної бази;
- можливість виконання її на випусковій кафедрі;
- відповідність теми обраній спеціальності;
- можливість впровадження результатів дослідження.

В окремих випадках, погоджених з науковим керівником кваліфікаційної (магістерської) роботи, коли обрана тема має характер теоретичних досліджень і на базі практики немає відповідних практичних матеріалів, магістр може використовувати статистичний матеріал, аналізувати (порівнювати)

закордонний досвід, робити висновки відповідно до результатів наукових досліджень відповідних установ і організацій, відомих науковців у галузі освіти, менеджменту, обліку, фінансів та оподаткування, моделювання соціально-економічних процесів, створення і використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Назва теми має бути лаконічною, точно відповідати змісту роботи й відповідної спеціальності. Ключові слова в назві теми мають акцентувати увагу на мету, об'єкт і предмет дослідження. Теми кваліфікаційних (магістерських) робіт розглядають на засіданні випускової кафедри, де провідні викладачі кафедри можуть скорегувати назву дослідження. Теми магістерських робіт розглядає та затверджує випускова кафедра. Наукові керівники призначаються випусковими кафедрами. Науковий керівник разом зі студентом розробляє завдання на виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи, яке затверджується на засіданні кафедри.

На підставі одержаного завдання студент складає та узгоджує з керівником детально розроблений календарний план виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи на весь період роботи, який надалі може коригуватись. На виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи відводиться час, передбачений навчальним планом.

Враховуючи цей час і терміни подання завершеної роботи, магістрант спільно з керівником складає докладний календарний план виконання роботи. Успішна розробка кваліфікаційної (магістерської) роботи у встановлений термін можлива лише за наявності ретельно продуманого плану роботи і безумовного його виконання. План має відтворювати основний зміст роботи, а структура – форму його втілення.

Після конкретизації теми необхідно скласти попередній план, що є проміжною ланкою між програмою дослідження і робочим планом. У ньому намічають основні «алгоритми» запланованої роботи. Згодом план уточнюється. Робочий план – це докладно розроблений проєкт виконання дослідження. У ньому подають зміст роботи, форми звітності на кожному етапі та ін. Для розробки розгорнутого плану кваліфікаційної (магістерської) роботи не існує визначеної (усталеної) форми, але при цьому необхідно, щоб він забезпечував послідовність, логічність і чіткість викладення змісту роботи. При його розробці доцільно звужити кількість питань, але глибоко їх дослідити й мати резерв часу.

План кваліфікаційної (магістерської) роботи включає чітко сформульовану назву роботи та її елементи: вступ, основні розділи, підрозділи та висновки. Практика показує, що складання нечіткого плану спричиняє найбільші труднощі, і це не випадково. Непродуманий, нечіткий план відволікає від суті проблеми, ускладнює роботу, збільшує витрати часу. Тому студент має дуже ретельно складати план роботи. Якщо студент має труднощі, то необхідно порадитися з керівником. План зазвичай уточнюється у процесі дослідження, а іноді – істотно змінюється після ретельного аналізу літературних джерел.

Головним елементом розгорнутого плану (план-проспекту) є викладення основної частини дослідження. Це провідна частина плану, яка по суті є основою дослідження. слід приділяти термінам. Вірно складений план – запорука успішного проведення кваліфікаційної (магістерської) роботи. Наступний етап роботи магістранта над написанням кваліфікаційної (магістерської) роботи – підбір літератури, інформаційних, довідкових та інших матеріалів, ознайомлення з ними та їх систематизація. Підбір спеціальної літератури можна зробити з використанням бібліографічних систематичних каталогів та довідників, статей у спеціалізованих виданнях, реферативних збірниках, електронних колекціях наукової періодики вільного доступу та пошукових системах наукового обігу у мережі Інтернет. Допомогу у виборі дійсно необхідної та актуальної літератури повинен надати науковий керівник.

Підібраний і систематизований матеріал є основою для розробки змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи, який повинен не тільки відображати її загальну характеристику, послідовність розділів і підрозділів, але й визначати тези змісту відповідних розділів. Про хід виконання плану кваліфікаційної (магістерської) роботи, магістрант повинен звітуватися перед науковим керівником у встановлені терміни, але не менше одного разу на місяць. Науковий керівник на основі аналізу проведеної роботи та виконання календарного плану фіксує ступінь планомірності виконання плану кваліфікаційної (магістерської) роботи та інформує про це випускову кафедру. Відповідальність за виконання затверджених планів підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи покладається на магістрантів - виконавців роботи.

2.2. Вимоги до змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Запорукою успішного виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи є визначення її наукового апарату: об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження. При з'ясуванні об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно зважати на те, що між ними і темою кваліфікаційної (магістерської) роботи є системні логічні зв'язки.

Об'єктом дослідження є вся сукупність відношень різних аспектів теорії та практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації. Визначаючи об'єкт, треба знайти відповідь на запитання: що розглядається?

Правильне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, змістова наукова дія, зорієнтована на виявлення місця й значення предмета дослідження в більш цілісному й широкому понятті дослідження.

Об'єкт дослідження – це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної та теоретичної діяльності людини як соціальної істоти.

Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження.

Предмет дослідження є таким його елементом, який включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, опосередкованих суб'єктом у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах. Разом з тим предмет визначає аспект розгляду, дає уявлення про зміст розгляду об'єкта дослідження, про те, які нові відношення, властивості, аспекти та функції об'єкта розкриваються.

Таким чином, *об'єктом* виступає те, що досліджується, а *предметом* – те, що в цьому об'єкті має наукове пояснення.

Мета дослідження – це запланований результат. Вона пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також зі шляхом досягнення результату.

Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення магістрантами проблемної ситуації, яка відображає суперечність між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці та вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування.

Наявність поставленої мети дослідження дозволяє визначити **завдання** дослідження, які можуть включати такі складові:

1) розв'язання певних теоретичних питань, які входять до загальної проблеми дослідження;

2) всебічне (за необхідності й експериментальне) вивчення практики розв'язання даної проблеми, виявлення її типового стану, недоліків і труднощів, їх причин, типових особливостей передового досвіду. Таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити дані, опубліковані в спеціальних виданнях, підняти їх на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження;

3) обґрунтування необхідної системи заходів щодо розв'язання даної проблеми;

4) якісна та статистична обробка результатів дослідження;

5) розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Проведення наукового дослідження передбачає використання наступних методів: вивчення літературних, архівних та інших джерел, спостереження, вивчення досвіду роботи, бесіди, анкетування, інтерв'ювання, математичні методи обробки кількісних даних. Зміст кваліфікаційної (магістерської) роботи повинен відповідати науковому апарату.

Проведення наукового дослідження відбувається поетапно:

1) обґрунтування актуальності обраної теми;

2) визначення об'єкта і предмета дослідження;

3) постановка мети та конкретних завдань дослідження;

4) вибір методів (методики) проведення дослідження;

5) опис процесу дослідження;

6) обговорення результатів дослідження;

7) формулювання висновків і оцінка одержаних результатів.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми, з чого й випливає актуальність теми. Вибір проблеми дуже великою мірою визначає як стратегію

дослідження взагалі, так і напрямок наукового пошуку зокрема. Сформулювати наукову проблему – це показати вміння відокремити головне від другорядного, виявити те, що вже відоме і що досі невідомо науці з предмета дослідження. Визначити суперечності як у предметному змісті, так і в його практичній реалізації.

Надалі формулюються *об'єкт і предмет* дослідження. Від доведення актуальності обраної теми логічно перейти до формулювання мети дослідження, а також вказати конкретні завдання, які мають бути розв'язані відповідно до визначеної мети.

Мета дослідження – це уявлення про результат роботи. Мета визначається на основі більш конкретного, детального опису теми дослідження. Для формулювання мети дослідження можна запропонувати такі конструкції: *магістерська робота присвячена вивченню, розгляду, дослідженню, опису, вирішенню...*

Завдання дослідження в сукупності повинні давати уявлення, що слід зробити для досягнення мети. Формулювання завдань слід робити якомога ретельніше, оскільки опис їх розв'язання становитиме зміст розділів кваліфікаційної (магістерської) роботи. Це важливо також і тому, що назви таких розділів з'являються саме з формулювання завдань дослідження.

Серед мовних засобів оформлення завдань переважають дієслова *вивчити, дослідити, описати, проаналізувати, розглянути, визначити, встановити, обґрунтувати, виявити, перевірити, довести, показати, апробувати та ін.*, а також іменники *фактори, підходи, роль, доцільність, форми, методи, прийоми, технології, критерії, особливості та ін.*

Дуже важливим етапом наукової праці є вибір *методів дослідження* – інструменту отримання фактичного матеріалу і необхідної умови досягнення поставленої в роботі мети. Це своєрідний науково обґрунтований алгоритм застосування визначених, у т.ч. розумових дій та операцій для пізнання предмета дослідження.

Вибір методу залежить від предмета дослідження, спеціальності, за якою виконується наукова робота, від дослідницької мети.

У наукових роботах застосовуються як *теоретичні* (вивчення наукової літератури з проблеми дослідження, навчальних програм, державних документів), так і *емпіричні методи* (спостереження, опитування, анкетування).

Спостереження, як правило, складається з таких етапів, як сприйняття, констатація, опис певного явища за допомогою словників.

Опитування як форма вербальної комунікації найчастіше проводиться на основі завчасно продуманих питань в усній чи письмовій формі.

Анкетування проводиться в письмовій формі, містить питання, а також при потребі певні позначки, малюнки, схеми.

Інтерв'ю – форма усного опитування.

Методи дослідження автор наукової роботи обирає, консультуючись з науковим керівником. Опис процесу дослідження – основна частина кваліфікаційної (магістерської) роботи, де висвітлюються методика і техніка дослідження з використанням логічних законів і правил.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів. В роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в роботі, що має прикладне (практичне) значення, відомості про практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання. Відзначаючи практичну цінність отриманих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь готовності до використання або масштаби використання, надати короткі відомості про впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, в яких здійснена реалізація, форм реалізації тощо.

Апробація результатів роботи. Вказується, на яких конференціях, симпозіумах, семінарах, нарадах оприлюднено результати досліджень, що включені до роботи.

Публікації. Вказують, у скількох монографіях, статтях наукових журналів, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій опубліковані результати роботи.

У основній частині роботи викладаються теоретичні основи й коротка історія поставленої проблеми, розглядаються отримані результати, пропонується об'єктивний аналіз зібраного матеріалу, робляться узагальнення. Текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має відповідати затвердженій темі та змісту. Магістрант має ґрунтовно ознайомитись з теоретичними засадами обраної проблематики, на підставі аналізу літературних джерел і практичних реалій визначити суперечність, яка є підставою для обрання теми дослідження, узагальнити існуючі підходи та обґрунтувати методичний фундамент своїх досліджень.

Основна частина роботи складається з розділів і підрозділів. Кожний розділ слід починати з нової сторінки, на початку якого можна стисло описати обраний напрямок і обґрунтувати застосування певних методів дослідження. Розділи основної частини містять формулювання досліджуваної проблеми, визначення її місця в теорії та практиці, аналіз точок зору на проблему і практичних рекомендацій для її розв'язання, запропонованих різними авторами, водночас актуалізація особистої позиції автора. В цій частині необхідно відобразити результати самостійного аналізу автором літературних джерел, статистичних матеріалів, інформації з мережі Internet, дати творчу оцінку явища або процесу, що вивчається. Зміст розділів основної частини повинен точно відповідати темі магістерської роботи і повністю її розкривати. Магістрант повинен продемонструвати вміння стисло, логічно й аргументовано викладати матеріал.

У ході реалізації цього етапу робота з літературними джерелами ведеться паралельно з дослідженнями, окремі аспекти кваліфікаційної (магістерської) роботи можуть уточнюватися або коригуватися.

Перший розділ (теоретичний) присвячується вивченню теоретичних засад об'єкта досліджень. У розділі проводиться поглиблений аналіз чинної нормативної бази та огляд спеціальної літератури з обраної теми. За результатами аналізу магістрант повинен визначити наявні недоліки в нормативній базі, а також сформулювати конкретні пропозиції щодо її

використання для обраного об'єкта досліджень. Здійснюючи огляд спеціальної літератури, студент-магістрант опрацьовує сучасну вітчизняну та зарубіжну літературу. Систематизація інформації може здійснюватись у формі таблиці (малюнка). Магістрант коментує літературні джерела, робить висновки щодо можливостей використання розглянутого в літературі передового досвіду через призму обраного об'єкта дослідження.

У другому розділі найчастіше подається детальна характеристика об'єкта дослідження, всебічно аналізується його стан, визначаються напрямки його вдосконалення, поліпшення чи стабілізації. При цьому в залежності від обраної теми можуть висвітлюватися наступні питання:

- характеристика об'єкта дослідження за допомогою системи якісних і кількісних показників;
- структуризація об'єкта досліджень з вивченням взаємозв'язків між структурними складовими з формулюванням системних завдань;
- аналіз сучасних методів і підходів до розв'язання проблеми (явища), які розглядаються у літературних джерелах;
- визначення можливих напрямків удосконалення об'єкта досліджень та ін.

При проведенні аналізу розкривається алгоритм розрахунку аналітичних показників, обґрунтовується методика аналізу.

Другий розділ кваліфікаційної (магістерської) роботи найчастіше спрямований на розробку (дослідження) конкретних заходів та рекомендацій щодо необхідності впливу на об'єкт з метою його зміни та удосконалення. У магістерському дослідженні зазначена роль впливу (зміни) належить предмету дослідження.

Механізм такого впливу має містити перелік заходів, які логічно випливають з теоретичного (аналітично-дослідницького) розділів роботи і спрямовані на подолання суперечностей між реальним і бажаним станом об'єкта досліджень з врахуванням завдань магістерської роботи.

Зміст цього розділу може бути розкритий у вигляді впровадження (реалізації) педагогічних (управлінських) інноваційних заходів, інструкцій, програм, методик, технологій пропозицій тощо.

За допомогою цього інструментарію та загальновідомих сучасних прийомів і методів аналізу проводиться діагностика об'єкта дослідження під кутом зору обраної теми та визначаються наявні проблеми і причини їх виникнення. Це, в свою чергу, є основою для розробки і обґрунтування альтернативних пропозицій щодо усунення проблем і визначення найбільш доцільного шляху їх розв'язання в конкретних умовах.

Готуючись до викладення тексту кваліфікаційної (магістерської) роботи, доцільно ще раз уважно прочитати її назву, що містить проблему, яка повинна бути розкрита. Проаналізований і систематизований матеріал викладається відповідно до змісту у вигляді окремих розділів і підрозділів (пунктів, підпунктів).

Кожний розділ кваліфікаційної (магістерської) роботи складається з декількох підрозділів (щонайменше трьох). Розділи та підрозділи повинні бути співрозмірними за обсягом. Слід пам'ятати, що зміст основної частини має

відповідати темі магістерської роботи, а зміст кожного з розділів і підрозділів – їх назвам. Основну частину тексту ділять на розділи і підрозділи відповідно до вимог логічного викладу матеріалу. Назви розділів і підрозділів мають бути чіткими і лаконічними.

Отже, кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ – окрему частину цього питання. Тема має бути розкрита без пропуску логічних ланок, тому, починаючи працювати над розділом, треба на початку відзначити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу.

Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, результатами анкетування та експерименту, аналізом конкретного практичного досвіду. Треба уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення.

Думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї. Один висновок не повинен суперечити іншому, а підкріплювати його. Якщо висновки не будуть пов'язані між собою, текст втратить свою єдність.

Один доказ має впливати з іншого. Вірогідність висновків загалом підтверджується вивченням практичного досвіду роботи конкретних установ, на базі яких проводиться дослідження.

Висновки орієнтовані на завдання, кожному завданню має відповідати певний пункт висновків. Накопичуючи та систематизуючи факти, треба вміти визначити їх вірогідність і типовість, найсуттєвіші ознаки для наукової характеристики, аналізу, порівняння. Аналіз зібраних матеріалів слід проводити у сукупності, з урахуванням усіх сторін відповідної сфери діяльності (чи установи). Порівняльний аналіз допомагає виділити головне, типове в питаннях, що розглядаються, простежити зміни, виявити закономірності, визначити тенденції та перспективи подальшого розвитку.

Список використаних джерел виконує важливу довідкову та інформаційну функцію, його слід готувати особливо ретельно. До списку рекомендується включати основну спеціальну літературу з досліджуваної теми, на яку в роботі є посилання, а також таку, яка допомогла в написанні роботи, хоча на неї нема посилань (додаток А). До списку використаних джерел включають джерела у встановленій послідовності:

- Конституція України;
- Закони України;
- Укази Президента України;
- Постанови Кабінету Міністрів України;
- інструкції і нормативні акти Міністерства освіти і науки України галузевих міністерств, інших міністерств і відомств;
- наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана українською мовою;
- наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана іноземними мовами.

Першоджерела вміщуються у список в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

До *додатків* доцільно включати складений або підібраний магістрантом довідковий та допоміжний матеріал, що безпосередньо стосується теми магістерської роботи. У додатках вміщують матеріал, який: є необхідним для повноти роботи, але включення його до основного тексту може ускладнити сприйняття змісту роботи; не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення.

До *додатків доцільно віднести*: проміжні математичні доведення, формули і розрахунки; таблиці статистичних даних; інструкції та методики; пакети прикладних програм; ілюстрації, схеми (таблиці); витяги з нормативних документів; розроблений автором таблично-графічний матеріал (особливо цінний) тощо.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела у кваліфікаційній (магістерській) роботі зображені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Цитата або посилання	Наприклад
Цитата в тексті подається в лапках, а потім у квадратних дужках міститься порядковий номер джерела у списку використаних джерел та номери сторінок, з яких береться інформація	«... зважаючи на пріоритет, що надається у вітчизняній педагогічній науці» [8, с. 44].
Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками	у працях [1-7].
На всі таблиці необхідно посилатися в тексті, слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено	у табл. 3.1
Посилання на додатки подаються у порядку появи їх у тексті	(Додаток А)

Таким чином, широке використання відомих у науці методів накопичення, вивчення, систематизації фактів та практичного досвіду в цілому дасть змогу виконати основне завдання кваліфікаційної (магістерської) роботи: розширити і доповнити відомі дані; уточнити, конкретизувати відомі дані; поширити відомі результати на новий рівень об'єктів, систем.

РОЗДІЛ 3 ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

3.1. Підготовка до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Згідно з регламентом магістрант зобов'язаний подавати кваліфікаційну (магістерську) роботу керівникові на першу перевірку розділами (підрозділами) у встановлені строки.

За результатами передзахисту, який відбувається за 5 тижнів до захисту, випускова кафедра приймає рішення про допуск до захисту. Перед захистом магістрант зобов'язаний ознайомитися з відгуком наукового керівника і рецензією, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження. До захисту не допускаються магістранти, які не виконали навчальний план і на момент подання до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи мають академічну заборгованість. У свою чергу, до захисту не допускаються кваліфікаційні (магістерські) роботи, які не пройшли перевірку на академічний плагіат програмно-обчислювальним комплексом StrikePlagiarism.

Питання про недопуск кваліфікаційної (магістерської) роботи до захисту розглядається на засіданні кафедри за участю магістранта та наукового керівника.

Умови, за яких кваліфікаційна (магістерська) робота не буде допущена до захисту:

- невчасна подача кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- порушені вимоги щодо оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- відсутній електронний носій з текстом магістерської роботи та рефератом;
- не відповідність обсягу роботи вимогам;
- негативні результати перевірки (або відсутність факту проходження перевірки) кваліфікаційної (магістерської) роботи на академічний плагіат програмно-обчислювальним комплексом StrikePlagiarism;
- відсутність апробації кваліфікаційної (магістерської) роботи на наукових конференціях та опублікованих 2 наукових статей.

При підготовці до захисту магістрант повинен усунути всі зауваження наукового керівника щодо доробки й оформлення роботи. При цьому важливо грамотно і правильно написати висновки по роботі на основі ретельного перегляду її змісту.

Один примірник кваліфікаційної (магістерської) роботи, диск з текстом магістерської роботи та текстом реферату, рецензії, подаються у навчальний відділ за 10 днів до захисту для ознайомлення голови і членів ЕК.

3.2. Порядок перевірки кваліфікаційної (магістерської) роботи на наявність плагіату

Процедура перевірки кваліфікаційної (магістерської) роботи на наявність плагіату детально висвітлена у «Порядку перевірки академічних, навчально-методичних та наукових текстів на наявність плагіату у КЗ СОІППО» (наказ КЗ СОІППО № 116-ОД від 04.10.2022 р.), який розроблений відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (редакція від 24.09.2022 № 2457-IX), «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (редакція від 16.09.2022 № 2471-IX), «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 52/95-ВР (редакція від 16.10.2020 № 124-IX), «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3793-VII (редакція від 05.01.2022 № 1965-IX), Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV (редакція від 01.08.2022 № 1591-IX), Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, наукових доповідях, статтях тощо) (лист МОН від 15.08.2018 №1/11-8681), Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, Кодексу академічної доброчесності Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Положення про Комісію з питань академічної доброчесності, Положення про запобігання та порядок виявлення академічного плагіату тощо.

Отже, процедура перевірки кваліфікаційної (магістерської) роботи на наявність плагіату має певну покрокову інструкцію:

1. Перевірка робіт здобувачів освіти на академічний плагіат здійснюється на основі внутрішньої бази документів Інституту та відкритих Інтернет-ресурсів програмно-обчислювального комплексу StrikePlagiarism.

2. Перевірка робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на академічний плагіат проводиться на підставі заяви здобувача вищої освіти за формою, поданою у Додатку Е .

3. Перевірка на академічний плагіат здійснюється перед представленням матеріалів робіт для розгляду на засіданні кафедри.

4. Роботи, що підлягають перевірці на плагіат, надаються авторами в електронному вигляді у форматах *.doc, *.docx та не містять елементів захисту. Назва файлу подається в форматі «ПІБ_група_вид роботи.doc».

5. При написанні робіт відповідальна особа за дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти – науковий керівник, який слідкує за вчасністю: перевірки роботи; оформлення короткого, повного звіту, протоколу аналізу Звіту подібності.

6. Перевірка робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється з використанням супроводжуючих документів:

– Заяви про ознайомлення з правилами функціонування антиплагіатної системи в Інституті (Додаток Е);

– Протоколу аналізу Звіту подібності (Додаток Ж);

– Заяви про оскарження щодо недопуску / неприйняття роботи до захисту (Додаток 3).

7. Роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які не пройшли перевірку на плагіат не допускаються до захисту.

8. Перевірка робіт на академічний плагіат здійснюється науковим керівником Інституту на безоплатній основі одноразово.

9. Попередня та повторна перевірка робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти Інститутом здійснюється за рахунок здобувача освіти згідно з розрахунком витрат на повторну перевірку на наявність плагіату в роботі здобувача вищої освіти. Адміністратор перевіряє наявність квитанції про оплату послуги.

10. Попередню та повторну перевірку робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснює Адміністратор або завідувач бібліотекою за погодженням з Адміністратором.

11. Перевірка на академічний плагіат здійснюється у термін не більше 15 календарних днів. Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються коротким та повним звітами і протоколом аналізу Звіту подібності.

12. Роботи, що мають неприйнятний рівень оригінальності тексту, повертаються здобувачам освіти на доопрацювання на термін не більше 5 календарних днів, після чого відправляються на повторну перевірку, яка здійснюється в термін не більше 3 робочих днів.

13. На основі пройденої перевірки робіт формується список допущених до захисту здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

14. Результати перевірки робіт, що були направлені на доопрацювання але суттєво не змінилися, передаються на розгляд Комісії з питань академічної доброчесності, яка приймає остаточне рішення щодо факту порушення / непорушення академічної доброчесності.

15. Виконання науковим керівником перевірки робіт на наявність плагіату здійснюється у межах загального навантаження науково-педагогічних працівників.

Критерії оригінальності творів та умови визнання запозичень правомірними:

1. У системі запобігання академічного плагіату Інституту у якості критерію оригінальності робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманий за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

2. Виявлені у тексті робіт запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- документами нормативно-правової бази;
- власними назвами;
- індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, що досліджувалися в роботі,

бібліографічними посиланнями на джерела та іншими усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;

– належним чином оформлені цитування;

– самоцитування;

– фрагменти тексту, що належать автору поданої на перевірку роботи, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним в інших наукових роботах (наукових статтях, тезах конференцій тощо).

3. Для робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти рекомендованою є наступна шкала оцінювання залежно від коефіцієнта подібності у творі (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Коефіцієнт подібності у творі

Коефіцієнт подібності	Рівень	Рекомендована дія
Не більше 30 %	Високий	Виявлені в роботі запозичення є сумлінними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається самостійною і допускається до захисту
Від 31 % до 80 %	Середній	Виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання
Понад 81 %	Неприйнятний	Виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. У зв'язку з чим, робота не допускається до захисту

Завдання та обов'язки відповідальних осіб:

1. Обліковий запис Адміністратора антиплагіатної системи створюється представником компанії ТОВ «ПЛАГІАТ». Відкриття облікового запису завідувачу бібліотеки науковим керівникам та авторам проводиться Адміністратором антиплагіатної системи.

2. За підготовку файлів робіт, що підлягають перевірці, відповідають автори роботи.

3. Під час підготовки файлів робіт забороняється використовувати будь-які способи обману сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема:

– заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;

– заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту (наприклад, заміна кирилических букв «АаВЕеІіКМНОоРрСсТтУХх» на відповідні латинські та навпаки);

– вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

У випадку виявлення факту спроби обману під час перевірки на наявність академічного плагіату в поданих роботах готується протокол аналізу Звіту подібності, і така робота не приймається до розгляду.

4. Перевірка на академічний плагіат проходить за такою процедурою:

– перевіряючий авторизується в Інтернет-сервісі перевірки на плагіат;

– завантажує файли робіт на сервер Інтернет-сервісу через відповідний Вебінтерфейс;

– перевіряє завантажені файли робіт;

– за необхідності вносить корективи у звіт;

– зберігає на локальних носіях розширені електронні звіти щодо результатів перевірки.

5. Автор / автори несуть відповідальність:

– за невідповідність поданих паперових та електронних версій робіт;

– за подання в звіті недостовірної та неправдивої інформації;

– за несвоєчасну перевірку роботи на плагіат та формування звітів подібності за умови недотримання термінів подачі тексту роботи.

6. Адміністратор має право делегувати покладені на нього обов'язки на інших відповідальних осіб (завідувача бібліотеки, тощо).

7. За форс-мажорних обставин термін перевірки роботи може зміститися на невизначений строк.

3.3. Процедура захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Порядок захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи встановлюється «Положенням про екзаменаційні комісії». Захист кваліфікаційних (магістерських) робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Дата захисту визначається графіком засідань екзаменаційних комісій, що затверджується ректором, і доводиться секретарем ЕК до відома голови, членів ЕК, магістрантів. Списки магістрантів, допущених до захисту, і рецензентів подаються в екзаменаційну комісію та оприлюднюються не пізніше як за 10 днів до дати захисту.

Екзаменаційній комісії перед початком захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт подаються такі документи:

– подання голові ЕК;

– зведена відомість про виконання магістрантами навчального плану і про отримані ними оцінки;

– рецензії на кваліфікаційну (магістерську) роботу фахівців відповідної кваліфікації;

– відгук керівника на кваліфікаційну (магістерську) роботу.

До екзаменаційної комісії можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної кваліфікаційної (магістерської) роботи (друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на практичне її застосування тощо).

Час виступу не повинен перевищувати 10 хвилин, має бути стислим, конкретним, з використанням ілюстративного матеріалу – плакатів, роздаткового матеріалу (набору таблиць, графіків, діаграм, схем або відповідних слайдів).

Головне призначення таких додатків – детально та наочно проілюструвати ті чи інші твердження автора, тому необхідно вчасно посилатися на відповідний матеріал, акцентувати на ньому увагу членів комісії.

Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи розпочинається з доповіді, в якій студент має розкрити: актуальність теми; об'єкт та предмет дослідження; мету та завдання; методи дослідження; структуру роботи; основні положення змісту; висновки з роботи.

Завершуючи доповідь, магістрант має відзначити: які його розробки та висновки впроваджені або намічені до впровадження; де ще слід, на його думку, застосувати результати дослідження.

Члени ЕК, присутні на захисті, можуть ставити магістранту запитання з метою визначення рівня його спеціальної підготовки та ерудиції. Після відповідей на запитання слово надається рецензенту або зачитується його рецензія. На зауваження рецензента випускник повинен дати аргументовану відповідь.

Після цього слово надається науковому керівникові для характеристики й оцінки роботи магістранта. Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК. Окремо відзначається думка членів ЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій автора.

Загальний час захисту не повинен перевищувати 30 хвилин у середньому на одного студента-магістранта. Процедура захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи складається з:

- 1) представлення головою ЕК магістранта та теми його дослідження;
- 2) доповіді магістранта;
- 3) відповідей на запитання голови і членів ЕК, інших осіб, присутніх на захисті;
- 4) оголошення головою ЕК змісту рецензій;
- 5) відповідей на зауваження рецензента;
- 6) виступу наукового керівника або іншої особи;
- 7) обговорення оцінки, яке відбувається після захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт всіма студентами-магістрантами;
- 8) оголошення оцінок.

Оцінка кваліфікаційних (магістерських) робіт проводиться за чотирибальною шкалою на підставі рецензії та відгуку наукового керівника, результатів захисту роботи.

Екзаменаційна комісія приймає мотивоване рішення по кожному студенту про присвоєння ступеня магістра. У процесі визначення оцінки враховується:

1. Змістові аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням, висновків – завданням;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- мова і стиль магістерської роботи;
- загальне оформлення.

2. Якість захисту магістерської роботи:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації.

У таблиці 3.2 наведені критерії оцінки кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Оцінка за кваліфікаційну (магістерську) роботу не перескладається. Рішення державної екзаменаційної комісії щодо оцінки знань, виявлених при підготовці та захисті магістерської роботи, а також присвоєння випускникові ступеня магістра та видачі йому державного документа про освіту приймається екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, що брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним.

Результати захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт оголошуються у цей же день після оформлення протоколів ЕК. Магістерські роботи, які мають особливо вагомі практичні рішення, пропозиції, можуть бути рекомендовані ЕК до опублікування, до виступів, повідомлень на науково-теоретичних чи науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах тощо.

ЕК вирішує, чи можуть студенти, які на захисті магістерської роботи отримали незадовільну оцінку, представити її до повторного захисту, чи потрібна доробка, чи студент повинен виконати нову кваліфікаційну (магістерську) роботу. Магістранти, які не захистили магістерські роботи, допускаються до повторного захисту протягом 3-х років після закінчення Інституту за умови позитивної оцінки з місця роботи.

Таблиця 3.2

Критерії оцінки кваліфікаційної (магістерської) роботи

Критерії оцінки магістерських робіт	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS та бали
<i>1</i>	2	3
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст повністю відповідає назві, поставленій меті та завданням; - правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; - зроблено глибокий і всебічний аналіз наукових джерел; - авторські висновки зроблено на високому рівні узагальнення; - якісно виконано експериментальне дослідження; підготовлені практичні рекомендації / навчально-методичні матеріали; - робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; - робота подана на випускову кафедру вчасно; - рецензент оцінив роботу на оцінку «відмінно»; - захист роботи відбувся на «відмінно». 	Відмінно	А 91–100 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані і мета досягнута; - правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; - зроблено глибокий аналіз наукових джерел; - авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; - не всі дослідницькі завдання експериментального дослідження виконано, але підготовлено необхідні практичні рекомендації / навчально-методичні матеріали; - робота оформлена з дотриманням усіх вимог і написана грамотно; - робота подана на випускову кафедру вчасно; - рецензент оцінив роботу на оцінку «добре»; - захист роботи відбувся на «добре». 	Добре	В 81–90 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст відповідає назві, завдання виконані і мета досягнута; - правильно визначено і оформлено науковий апарат дослідження; - зроблено глибокий аналіз наукових джерел; - авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; - в оформленні роботи є окремі недоліки, у тому числі мовні; - не всі дослідницькі завдання експериментального дослідження виконано, практичні рекомендації / навчально-методичні матеріали розроблені не в повному обсязі; - робота подана на випускову кафедру вчасно; - рецензент оцінив роботу на оцінку «добре»; - захист роботи відбувся на «добре». 	Добре	С 71–80 балів

1	2	3
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; - аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; - авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення; - експериментальна робота носить фрагментарний характер; представлені лише окремі практичні рекомендації/ навчально-методичні матеріали; - в оформленні роботи є недоліки; недостатня кількість бібліографічних джерел; є мовні помилки; - рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно»; - захист роботи відбувся на «задовільно». 	Задовільно	D 61-70 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота написана в основному самостійно, зміст розкрито недостатньо, завдання виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети; - аналіз наукових джерел не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; застаріла і недостатня бібліографія; - авторські висновки зроблено на невисокому рівні узагальнення; - експериментальна робота носить фрагментарний характер; практичні рекомендації/ навчально-методичні матеріали відсутні або не відповідають змісту; - в оформленні роботи є недоліки; суттєві порушення мовного режиму; - рецензент оцінив роботу на оцінку «задовільно»; - захист роботи відбувся на «задовільно». 	Задовільно	E 51-60 балів
<ul style="list-style-type: none"> - робота списана або зміст не розкритий; студент не вміє користуватися науковим апаратом; - робота оформлена без дотримання вимог; велика кількість мовних помилок; - робота подана на кафедру після встановленого терміну; - рецензент оцінив роботу на оцінку «незадовільно»; - захист роботи відбувся на «незадовільно». 	Незадовільно	F 1–50 балів

Магістранти, які не захистили роботи з поважних причин, підтверджених відповідними документами, термін захисту може бути подовжений до наступного періоду роботи ЕК, але не більше одного року. Студенти, які вчасно не представили або не захистили кваліфікаційну (магістерську) роботу, не мають права на отримання диплома магістра. Таким студентам видається довідка про проходження навчання за програмою підготовки магістра. Магістерські роботи реєструються і зберігаються у фонді кваліфікаційних (магістерських) робіт бібліотеки Інституту протягом 5 років.

РОЗДІЛ 4

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

4.1. Вимоги до порядку викладення матеріалу кваліфікаційної (магістерської) роботи

Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність. Загальний обсяг роботи має бути в межах 65-70 сторінок друкованого тексту формату А4. Список використаних джерел та додатки до загального обсягу роботи не входять.

Текстова частина роботи виконується шляхом комп'ютерного набору відповідно до ДСТУ 3008-95. Друк здійснюється на одній стороні аркуша білого паперу формату А-4 (210x297мм) через півтора міжрядкових інтервали (до 30 рядків на сторінці), шрифтом Times New Roman (кегель 14).

Відступи (береги) у тексті мають бути таких розмірів: зверху – 20 мм, праворуч – 10-15 мм, знизу – 20 мм, ліворуч – 30 мм. Абзацний відступ – 1,25 мм. Щільність тексту повинна бути однаковою.

Текст основної частини поділяють на розділи та підрозділи. Заголовки структурних частин роботи «РЕФЕРАТ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» (якщо такі є) друкують великими літерами напівжирним шрифтом симетрично до тексту (по центру).

Розділи складаються з підрозділів. Заголовки підрозділів друкуються малими літерами з першої великої. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки чи слова у них не підкреслюють і слова під час переносу не розбивають. Відстань між заголовками (за винятком заголовка пункту) і подальшим текстом має дорівнювати одному міжрядковому інтервалу, а відстань між заголовком і останнім рядком попереднього тексту (для тих випадків, коли кінець одного і початок другого підрозділу розміщується на одній сторінці) – двом міжрядковим інтервалам. Кожний розділ роботи потрібно починати з нової сторінки.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми тощо) і таблиці в роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше або на наступній сторінці. Кожний розділ магістерської роботи повинен містити 2-3 ілюстрації, 2-3 таблиці тощо.

4.2. Вимоги до структурних елементів кваліфікаційної (магістерської) роботи

Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Основними елементами кваліфікаційної (магістерської) роботи є:

- титульний аркуш;
- рецензії;
- реферат;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за потреби);
- вступ;
- розділи основної частини;
- висновки;
- додатки (за потреби);
- список використаних джерел.

Титульна сторінка є першим аркушем кваліфікаційної (магістерської) роботи і оформляється згідно з додатком Б.

Рецензія на магістерську роботу є аналізом якості роботи і оформляється згідно з додатком В.

Реферат повинен містити: відомості про обсяг роботи (кількість сторінок), кількість ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; текст реферату; перелік ключових слів і словосполучень (10-15 слів) (додаток Г).

Текст *реферату* повинен відображати подану у кваліфікаційній (магістерській) роботі інформацію і, як правило, у такій послідовності: мета роботи, завдання, об'єкт, предмет дослідження, методи дослідження, отримані результати, рекомендації з впровадження результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи, значущість роботи та висновки. Реферат потрібно виконувати обсягом не більш як 500 слів, бажано, щоб він вміщувався на одній сторінці формату А4, друкується через один інтервал 12 кеглем.

Зміст розташовують безпосередньо після завдання на кваліфікаційну (магістерську) роботу, починаючи з нової сторінки.

До *Змісту* включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, висновки; додатки; список використаних джерел. У *Змісті* зазначають номери сторінок, які містять початок матеріалу. Приклад оформлення *Змісту* наведений у додатку Д.

У *вступі* коротко викладають:

- 1) оцінку сучасного стану проблеми, відмічаючи практичне вирішення завдань;
- 2) світові тенденції розв'язання поставлених завдань;
- 3) актуальність даної роботи та підстави для її написання;
- 4) об'єкт і предмет, мету дослідження, завдання, методи дослідження, теоретичну цінність та прикладну значущість отриманих результатів;
- 5) апробацію результатів наукового дослідження.

У розділах *основної частини* докладно розглядають методику і техніку дослідження та узагальнюють результати. Зміст розділів *основної частини* повинен точно відповідати темі кваліфікаційної (магістерської) роботи та повністю її розкривати. У цих розділах магістрант стисло, логічно та аргументовано викладає матеріал.

Загальні *висновки* вміщують безпосередньо після викладення змісту роботи. У *висновках* зазначаються основні наукові та практичні результати проведеного дослідження, пропозиції і рекомендації з їхнім коротким обґрунтуванням, визначаються можливості практичного використання результатів дослідження, а також вказуються питання, що залишилися невирішеними і будуть надалі досліджені.

У *додатках* вміщують матеріал, який є необхідним для розкриття повноти роботи (розрахунки, форми документів, таблиці, допоміжні цифрові дані, схеми, діаграми й інший ілюстративний матеріал).

Список використаних джерел, на які є посилання в основній частині кваліфікаційної (магістерської) роботи, наводять у самому кінці роботи. У відповідних місцях тексту мають бути посилання.

Бібліографічні описи посилань у переліку наводять відповідно з чинними стандартами бібліотечної та видавничої справи. При використанні Інтернет матеріалів необхідне посилання на відповідні сайти (додаток А).

ДОДАТКИ

Додаток А

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ

Приклади оформлення бібліографічного опису списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none">1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с.6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none">1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none">1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.

	<p>2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О.</p> <p>3. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи</p>

	<p>розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
<p>Багатотомні видання</p>	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
<p>Автореферати дисертацій</p>	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>

<p>Дисертації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
<p>Законодавчі та нормативні документи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Баланс-бюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
<p>Архівні документи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.

Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин.</p>

	<p>Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одисей, 2003. 128 с.</p> <p>5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>
<p>Частина видання книги</p>	<p>1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. Київ, 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>3. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоець. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : матеріали VII междунар. антитеррорист. форуму (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p>

	<p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання довідкового</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання : продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломoeць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання : періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломoeць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий</i></p>

	<p>кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p>

Зразок оформлення титульної сторінки кваліфікаційної (магістерської) роботи

**Міністерство освіти і науки України
Сумська обласна рада
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки
Кафедра педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту

Серета Дмитро Володимирович

**ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ СИСТЕМОЮ
НА ПІДПРИЄМСТВІ**

**Кваліфікаційна (магістерська) робота
здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми
«Менеджмент і адміністрування»**

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри педагогіки,
спеціальної освіти та менеджменту

Єфремова Галина Леонідівна

Рекомендована до захисту
рішенням кафедри педагогіки,
спеціальної освіти та менеджменту
Протокол № 12 від «08» травня 2024 р.

Зав. кафедри _____ Г.Л. Єфремова

Суми – 2024

Зразок оформлення рецензії кваліфікаційної (магістерської) роботи

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну (магістерську) роботу
здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми
«Менеджмент і адміністрування»
«Розвиток кар'єри менеджера освіти»
Гребень Марії Василівни

Актуальність теми. На етапі реформування освіти України питання розвитку кар'єри менеджера освіти є досить актуальним, тому тема магістерського дослідження потребує усілякого схвалення. Якість проведеного аналізу проблеми та наявність недоліків.

У першому розділі своєї роботи магістрант розглядає основні підходи до визначення освітнього менеджменту, дає обґрунтування поняттю освітній менеджмент, характеризує діяльність та виділяє типи керівника закладу загальної середньої освіти.

Другий розділ магістерського дослідження присвячений проблемі розвитку кар'єри менеджера освіти. Студент детально проаналізував результати проведеного емпіричного дослідження, визначив рівні сформованості комунікативних та організаторських здібностей у директорів ЗНЗ та рівні управлінського потенціалу менеджера освіти. Відрадно, що магістрант накреслив основні шляхи розвитку кар'єри менеджера освіти, але їх бажано розширити та конкретизувати.

У висновках, які в основному відповідають поставленим у роботі завданням, магістрант узагальнює результати наукового дослідження. Список використаної літератури свідчить про науково-методичний підхід магістранта до розв'язання поставлених завдань.

Практична цінність висновків і рекомендацій. Результати дослідження магістранта можуть бути використані під час підготовки до лекційний і семінарських занять з курсу «Кадровий менеджмент в освіті», під час викладання спецкурсів для керівників ЗНЗ тощо.

Загальний висновок і оцінка магістерської роботи. У цілому магістерське дослідження «Розвиток кар'єри менеджера освіти» виконане на достатньому науковому рівні, відповідає вимогам до робіт такого типу і при успішному захисті заслуговує на позитивну оцінку.

Рецензент _____ (посада, наукове звання, науковий ступінь) (підпис) (ініціали, прізвище)

Печатка « ____ » _____ 20__ р.

Зразок оформлення реферату кваліфікаційної (магістерської) роботи
РЕФЕРАТ
кваліфікаційної (магістерської) роботи
«Соціально-психологічні особливості управління професійною адаптацією вчителів»
здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми
«Менеджмент і адміністрування»
Денисової Анни Миколаївни

Обсяг роботи - 103 сторінки. **Кількість рисунків** – 4. **Кількість таблиць** – 9, **Список використаних джерел** – 95. **Додатки** – 1.

Об'єкт дослідження: процес професійної адаптації вчителів.

Предмет дослідження: соціально-психологічні особливості професійної адаптації вчителів.

Мета дослідження: розкрити соціально-психологічні особливості управління професійною адаптацією вчителів та запропонувати шляхи оптимізації процесу управління професійною адаптацією вчителів.

Відповідно до мети визначено основні **завдання:** проаналізувати сутність та структуру професійної адаптації особистості; визначити особливості професійної адаптації вчителів: фактори та чинники; розглянути соціально-психологічний алгоритм управління професійною адаптацією вчителів; дослідити стан обізнаності керівників освітніх закладів щодо проблеми управління професійною адаптацією вчителів; запропонувати шляхи оптимізації процесу управління професійною адаптацією вчителів.

Теоретичне значення дослідження полягає у можливості використання шляхів оптимізації процесу управління професійною адаптацією вчителів у закладах загальної середньої освіти та в умовах підвищення кваліфікації вчителів в інститутах післядипломної педагогічної освіти.

Практичне значення полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані як засіб оптимізації процесу управління професійною адаптацією вчителів в умовах роботи закладів загальної середньої освіти у системі підготовки керівників закладів освіти щодо управління професійною адаптацією в умовах підвищення кваліфікації в інститутах післядипломної педагогічної освіти.

Висновки: у результаті проведеного дослідження виявлено ряд проблем, які мають місце у рівні психолого-педагогічної підготовки більшості керівників шкіл (понад 70,0%) до управління професійною адаптацією: а) професійна адаптація здебільшого розуміється керівниками як односторонній процес засвоєння вчителем існуючих вимог до професійної діяльності і не розглядається як процес активного внесення у діяльність школи нових ідей, підходів до здійснення педагогічної діяльності.

У результаті такого підходу не створюються достатні умови для високого рівня активності, творчості вчителів, самовираження їх у професійній діяльності; б) у процесі управління професійною адаптацією вчителів основна увага з боку керівників акцентується на створенні умов для розвитку професійно-методичних та організаційно-ситуативних складових професійної адаптації і значно менше уваги приділяється її психологічним та соціально-психологічним складовим.

Ключові слова: «адаптація», «професійна адаптація вчителів», «управління професійною адаптацією вчителів», «соціально-психологічні чинники управління професійною адаптацією вчителів», «психолого-педагогічна підготовка керівників шкіл».

*Приклад оформлення змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи***ЗМІСТ**

ВСТУП	4
Розділ 1. Теоретичні закономірності розвитку логістичної системи на підприємстві	6
1.1 Сутність понять «логістика» та «логістична система».....	9
1.2. Класифікація логістичних систем.....	12
1.3. Наукові методи дослідження логістичних систем.....	22
Розділ 2. Особливості управління логістичними системами підприємства	32
2.1. Принципи функціонування логістичної системи.....	32
2.2. Механізми управління логістичною системою на підприємстві.....	38
2.3. Методи оцінки ефективності управління логістикою на підприємстві.....	42
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50

**Зразок заяви про ознайомлення з правилами функціонування
антиплагіатної системи в Інституті**

Завідувачу кафедри
Комунального закладу
Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної
освіти

здобувача другого
(магістерського) рівня вищої
освіти

Заява

Цим я підтверджую, що був проінформований про правила функціонування антиплагіатної системи у Комунальному закладі Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, які стосуються перевірки оригінальності робіт. Заявляю, що згоден на обробку моїх робіт*, а також їх архівування у базі даних програмно-обчислювального комплексу StrikePlagiarism відповідно до прийнятої в Інституті процедури перевірки робіт на наявність плагіату.

Крім цього, заявляю, що подана для перевірки електронна версія моїх робіт співпадає (ідентична) з друкованою.

Дата

* Під обробкою розуміється порівняння змісту роботи, переданої на перевірку в програмно-обчислювальний комплекс StrikePlagiarism.com для виявлення фактів запозичення, створення звіту подібності та архівування в базі даних з метою подальшого порівняння з майбутніми роботами.

Зразок протоколу аналізу Звіту подібності

Протокол аналізу Звіту подібності

Автор: _____
 Назва: _____
 Науковий керівник: _____
 Підрозділ: _____
 Коефіцієнт подібності 1: _____
 Тривога: _____

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

- виявлені в роботі запозичення є сумлінними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається самостійною і допускається до захисту;
- виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання;
- виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. У зв'язку з чим, робота не допускається до захисту.

Обґрунтування:

.....

Остаточне рішення щодо допуску до захисту, включаючи обґрунтування:

.....

Заявляю, що я ознайомився (-лася) з повним Звітом подібності, який був згенерований StrikePlagiarism.com щодо моєї роботи.

Дата

Підпис наукового керівника

Підпис магістранта

Підпис завідувача кафедри

Зразок заяви про оскарження щодо недопуску / неприйняття роботи до захисту

Голові Комісії з питань
академічної доброчесності
Комунального закладу
Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної
освіти

Автора

Заява

Заявляю, що робота « _____ »

виконана мною особисто. Прошу розглянути оскарження щодо недопуску / неприйняття цієї роботи до розгляду, оскільки вона не порушує авторські права третіх осіб відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», не містить навмисні текстові спотворення як передбачувані спроби укриття запозичень, а виявлені запозичення не є академічним плагіатом.

Підтвердження:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Дата

Підпис

Орієнтовний перелік тематики кваліфікаційних (магістерських) робіт для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, освітньо-професійної програми «Менеджмент і адміністрування»

1. Використання здобутків світового менеджменту в управлінні організацією.
2. Процесуальний підхід до управління організацією.
3. Удосконалення (модернізація, оптимізація) функцій управління.
4. Шляхи та засоби вдосконалення управління організацією.
5. Формування (умови, шляхи та засоби) позитивного іміджу організації.
6. Формування (умови, шляхи та засоби) позитивного іміджу сучасного менеджера.
7. Розвиток управлінського потенціалу менеджера.
8. Формування готовності майбутнього керівника до управління організацією.
9. Формування культури управління організацією.
10. Система управління розвитком організації.
11. Концептуальні засади розвитку організації.
12. Програмно-цільовий підхід до управління стратегічним розвитком підприємства (окремими системами).
13. Комплексно-цільова програма як засіб реалізації стратегії розвитку організації (певної системи).
14. Розроблення та реалізація програми розвитку організації.
15. Аналіз як основа стратегічного розвитку підприємства (організації).
16. Моніторинг стратегічного розвитку організації.
17. Ресурсне забезпечення програм розвитку організації.
18. Формування готовності менеджера до стратегічного управління.
19. Управління інноваційними процесами в організації.
20. Формування (умови, засоби, підходи, модель) готовності колективу організації до інноваційної діяльності.
21. Умови ефективності інноваційної діяльності в організації.
22. Аналіз (експертиза) інноваційних процесів в організації.
23. Проектування інноваційної діяльності в організації.
24. Формування інноваційного середовища в організації.
25. Розвиток інноваційної компетентності (культури) керівника підприємства (організації).
26. Інноваційні підходи до управління організацією (оптимізаційний, рефлексивний, діалогічний, цільовий та ін.).
27. Сучасні інноваційні технології управління (тайм-менеджмент, паблік рілейшенз, коучинг та ін.).
28. Формування (умови, засоби, підходи, модель) готовності керівника до діяльності у творчому середовищі.
29. Удосконалення роботи з нормативними документами в підприємницькій діяльності.

30. Робота керівника організації із законодавчими та нормативними актами системи управління охороною праці.
31. Робота керівника організації із законодавчими та нормативними актами системи цивільного захисту.
32. Система роботи менеджера з державної реєстрації та державного регулювання діяльності.
33. Система правової діяльності з купівлі, продажу, передавання, здачі в оренду майна організації.
34. Система роботи керівника з урядовими та нормативними документами.
35. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації як основа планування діяльності.
36. Антикризове управління підприємством у сучасних умовах.
37. Антикризове управління підприємством: можливість, необхідність, зміст.
38. Помилки управління як причини кризи.
39. Удосконалення механізму антикризового управління підприємством.
40. Система управління ризиками підприємства.
41. Маркетинг як елемент антикризового управління підприємством.
42. Управління ризиками в малому бізнесі.
43. Основні функції і тенденції розвитку логістики.
44. Логістика як концепція управління підприємством.
45. Сучасні тенденції розвитку логістики в Україні й у світі.
46. Ефективність застосування логістичного підходу до управління підприємством.
47. Інформаційні технології в логістиці.
48. Управлінський облік у системі менеджменту.
49. Управління проектом: специфіка й особливості в Україні.
50. Організація розроблення бізнес-плану підприємства.
51. Розроблення бізнес-плану з розширення (реконструкції) підприємства.
52. Лізинг як інструмент інвестування малих підприємницьких проєктів.
53. Економічні методи управління та їх використання для підвищення ефективності підприємства.
54. Консультування як сучасна управлінська технологія.
55. Аналіз проблем адаптації підприємства в конкурентному середовищі.
56. Основні механізми підвищення ефективності управління виробництвом.
57. Виробничий менеджмент із ресурсозбереження на підприємстві та шляхи підвищення його ефективності.
58. Побудова ефективної системи управління виробничим підприємством (за галузями).
59. Дослідження організаційних резервів розвитку підприємства.
60. Обґрунтування вибору конкурентної стратегії підприємства.
61. Організація (удосконалення) оперативного управління виробництвом на підприємстві.
62. Організація внутрішньовиробничих економічних відносин на підприємстві в ринкових умовах.

63. Організація й управління маркетинговою діяльністю підприємства.
64. Удосконалення організаційної структури управління підприємством в сучасних умовах.
65. Управління конкурентоспроможністю підприємства та шляхи її підвищення.
66. Організація й управління рекламно-інформаційною діяльністю підприємства.
67. Удосконалення управлінням малим підприємством.
68. Організаційний розвиток і управління змінами (на прикладі конкретної організації).
69. Формування системи франчайзингу підприємств.
70. Специфіка менеджменту малих підприємств.
71. Стратегічне планування розвитку підприємства.
72. Розвиток організаційної структури підприємства в нестабільному середовищі.
73. Соціальна політика підприємства в сучасних умовах.
74. Удосконалення системи контролю на підприємстві.
75. Розвиток форм і методів організації виробництва в сучасних умовах.
76. Розроблення заходів із забезпечення конкурентоспроможності підприємства.
77. Формування та розвиток організаційно-управлінських структур підприємства.
78. Формування системи корпоративного управління організації.
79. Комунікаційна політика підприємства в умовах ринкових відносин.
80. Роль соціально-психологічних методів в управлінні підприємством.
81. Управлінські завдання та психологічні особливості їх виконання.
82. Соціальні та психологічні фактори ефективної діяльності організації.
83. Соціально-психологічний клімат колективу організації як управлінська проблема.
84. Соціально-психологічні аспекти розвитку персоналу в сучасній організації.
85. Організаційна культура як фактор ефективної діяльності організації.
86. Формування та розвиток корпоративної культури організації.
87. Державне регулювання ринку праці та зайнятості (вітчизняний і зарубіжний досвід).
88. Аудит кадрового потенціалу (на конкретному прикладі).
89. Аудит організаційної структури (на конкретному прикладі).
90. Аудит кадрових процесів (на конкретному прикладі).
91. Аудит як форма діагностичного дослідження в соціально-трудовій сфері.
92. Особливості управління соціально-трудовими відносинами.
93. Структура ринку праці, його основні суб'єкти та їх функції.
94. Менеджмент в Україні і в Японії: дрібний і великий бізнес, порівняльний аналіз.
95. Європейська модель управління та її адаптація до вітчизняних умов (на прикладі...).

96. Порівняльний аналіз американської, японської та європейської моделей управління персоналом, їх вплив на вітчизняну модель управління персоналом.
97. Побудова системи мотивації персоналу в організації.
98. Основні механізми підвищення ефективності праці персоналу.
99. Удосконалення системи мотивації персоналу в організації.
100. Оцінка ефективності мотиваційної системи в організації.
101. Залежність мотивації персоналу від характеристики організаційної культури.
102. Методи оцінки організаційної поведінки персоналу.
103. Удосконалення системи найму персоналу на підприємстві.
104. Роль менеджера (керівника) у формуванні та розвитку принципів організаційної (корпоративної) поведінки.
105. Роль професійних комунікацій у формуванні ефективної діяльності співробітників.
106. Формування системи безпеки праці та охорони здоров'я персоналу організації.
107. Оптимізація режимів праці та відпочинку для різних типів організацій.
108. Принципи забезпечення безпеки праці персоналу та їх реалізація в діяльності організації.
109. Управління безпекою праці в організації.
110. Мотивація праці працівників як фактор ефективного управління.
111. Нетрадиційні форми оплати праці та їх роль у стимулюванні персоналу.
112. Особливості застосування компенсаційного пакету на сучасних підприємствах.
113. Особливості розв'язання конфліктів в організації (на конкретному прикладі).
114. Діяльність керівника в розв'язанні конфліктів.
115. Роль служби персоналу в управлінні конфліктами.
116. Особливості розв'язання конфліктів у малому бізнесі.
117. Проблеми формування та реалізація кадрової політики організації.
118. Персонал як об'єкт і найважливіший ресурс управління в організації.
119. Комунікаційні процеси в управлінні персоналом організації.
120. Місце і роль служб управління персоналом у сучасній організації.
121. Проектування структури й чисельності штатів організації.
122. Планування в управлінні персоналом (на прикладі діяльності конкретної організації).
123. Конкурс як сучасна технологія формування персоналу (на прикладі діяльності конкретної організації).
124. Роль маркетингу персоналу у визначенні джерел набору персоналу.
125. Проблеми розстановки кадрів в організації (на прикладі діяльності конкретної організації).
126. Навчання як метод професійного розвитку персоналу.
127. Організація внутрішньофірмового навчання персоналу на підприємстві.

128. Моніторинг персоналу як основний механізм підтримки адекватної кадрової політики.
129. Адаптація персоналу як сучасна технологія в управлінні персоналом.
130. Психологічні проблеми адаптації персоналу в організації.
131. Атестація персоналу як інструмент кар'єрного зростання.
132. Атестація персоналу: проблеми ділової оцінки.
133. Сучасні підходи до атестації персоналу (на конкретному прикладі).
134. Удосконалення системи оцінки та атестації персоналу на підприємстві.
135. Удосконалення системи адаптації персоналу на підприємстві.
136. Відбір персоналу як сучасна кадрова технологія.
137. Удосконалення методів управління персоналом.
138. Планування і розвиток ділової кар'єри працівника на підприємстві.
139. Розвиток особистих і ділових якостей керівника виробничого підприємства.
140. Вплив стилів і методів керівництва на соціально-психологічний клімат в організації.
141. Керівник у системі управління підприємством.
142. Контроль в управлінні персоналом організації (на конкретному прикладі).
143. Організаційно-нормативне забезпечення управління персоналом.
144. Оцінка управлінської діяльності керівника.
145. Лояльність у структурі корпоративних цінностей організації.
146. Інформаційне забезпечення діяльності управління персоналом.
147. Формальні та неформальні комунікації в організації: проблеми взаємодії та впливу.
148. Формування й розвиток системи управління персоналом підприємства.
149. Вивільнення персоналу як інструмент стратегічного управління організацією.
150. Організація діяльності служби управління персоналом та оцінка її ефективності.
151. Професійне спілкування керівника і підлеглих та його роль у формуванні морально-психологічного клімату колективу.
152. Соціальна спрямованість інноваційних технологій в управлінні персоналом.
153. Технології PR-діяльності в управлінні персоналом (на прикладі діяльності конкретної організації).
154. Аудит персоналу та його роль у розвитку організації.
155. Форми і методи реалізації інновацій у кадровій роботі.
156. Планування інновацій в управлінні персоналом.
157. Проблема контролю в управлінні інноваціями в кадровій роботі.
158. Особливості мотивацій в інноваційній діяльності.
159. Команда як сучасна форма активізації праці.
160. Специфіка управління персоналом на різних етапах життєвого циклу організації.
161. Специфіка управління персоналом у проєктній формі організації праці.

162. Роль менеджера в процесі управління змінами.
163. Відповідальність та особливості її реалізації в інноваційному менеджменті.
164. Сучасні комунікативні технології в управлінні персоналом.
165. Організаційні методи управління стресами.
166. Організація роботи з кадровими документами (на прикладі конкретного підприємства).
167. Сучасна кадрова служба: особливості документаційного забезпечення роботи.
168. Управління якістю продукції та послуг.
169. Комплексне управління якістю: проблеми, методи.
170. Маркетинг в управлінні якістю продукції.
171. Формування ринку інформаційних послуг для підприємств малого бізнесу.
172. Формування інформаційної системи для ефективного управління підприємством.
173. Інформаційні технології в управлінні.
174. Інформаційне забезпечення управління підприємством.
175. Управління інноваційним розвитком організації (на конкретному прикладі).
176. Інтернет-комерція в Україні: можливості та шляхи розвитку.
177. Управління інноваційною діяльністю підприємства в умовах ризикового підприємництва.
178. Проблеми управління нововведеннями в організації.
179. Інноваційний розвиток організації (на конкретному прикладі).
180. Управління новими технологіями, аутсорсингом на підприємстві.
181. Інноваційний потенціал організації.
182. Ризики інноваційних проєктів і методи їх зниження на підприємстві.
183. Технопарк як форма розвитку інноваційного виробництва: світовий досвід і українські можливості.
184. Тайм-менеджмент: шляхи підвищення ефективності використання робочого часу в організації.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
(МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 МЕНЕДЖМЕНТ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Здано в набір 25.06.2024
Підписано до друку 28.06. 2024
Формат 60x84/16
Гарнітура Times New Roman

НВВ КЗ СОІППО
м. Суми, вул. Миколи Сумцова, 5.
Тел.: (0542) 33-40-67